

**ЕКОЛОГІЧНЕ СПРЯМУВАННЯ ТВОРЧОСТІ
САНТЬЯГО КАЛАТРАВИ**

К.С. Замрій, студент,

Л.М. Бармашина, к.арх., доцент

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

Актуальність теми доповіді. «Калатрава переводить на мову архітектури чудеса природи» – написав про геніального іспанця критик журналу New Yorker. Сантьяго Калатрава, без сумніву, є одним із найгеніальніших архітекторів сучасності – він заслужив всевітнє визнання завдяки своїм дивовижним, сміливим і, в той же час, ретельно продуманим роботам в стилі "біо-тек".

Мета роботи. На прикладі творчості Сантьяго Калатрави показати сучасні екологічні тенденції.

Основні результати дослідження. Іспанського архітектора Сантьяго Калатраву знає весь світ, його проекти є одними з найдорожчих і незвичайних, а його талант настільки багатогранний, що виходить за межі професії архітектора. Він проявляє себе в своїх проектах одночасно як архітектор, інженер і скульптор. Більшість його проектів перебувають на стику архітектури та інженерії, неможливого і реального. Натхнення для своєї творчості іспанець черпає з робіт знаменитого французького архітектора Ле Корбюзьє, творця архітектури. Саме його роботи надихнули Калатраву обрати професію архітектора.

Калатрава є визнаним лідером напрямку «біо-тек» - поєднання ультрасучасних технологій і природних форм. Будинки в стилі «біо-тек» запозичують форми з живої та неживої природи. Біо-тек, або інакше біоніка, на практиці з'явився відносно недавно, років 20-30 тому. Біо-тек – стиль, що розвивається, популярний і перспективний. Архітектура змінюється разом з нашим світоглядом, постають питання збереження природи, турбота про екологію, з'являються нові науки, нові технології.

Завдяки таким архітекторам, як Калатрава, розвивається нова філософія, нова архітектура і нова мова. Для архітектури Калатрави характерно: новаторське конструктивне рішення, тонкі і витончені форми об'єкта і одночасне збереження функціоналізму, втілена в архітектурному об'єкті скульптурна пластика.

Проекти Калатрави найчастіше мають асиметричні плавно перетікаючі форми, схожі на кокони, крила птахів і комах, риб'ячі плавники, пір'я, яєчну шкаралупу і інші природні структури. Він черпає натхнення в природі; його роботи нагадують живі організми - вони цілісні, органічні і рухливі. Всі споруди Калатрава робить білими, пояснюючи це тим, що білий є сумою безлічі кольорів, він формується з усіх базових кольорів. «Я дуже йому симпатизую, хоча і будував будівлі, використовуючи й інші кольори: бордово-червоний, чорний антрацит і природний колір матеріалів: наприклад, алюмінію і нержавіючої сталі. Але білий колір - як світло сонця» – говорить Калатрава.

Калатрава в архітектурі, здається, відтворює природні форми, проте він сам наполегливо відкидає такі порівняння, вказуючи, що навіть сама реалістична копія природи, якщо вона створена людиною, більше до природи не відноситься.

Калатрава не тільки черпає натхнення з багатств природи, а й проектував та створював екологічно корисні будівлі. Конкретним прикладом є Музей завтрашнього дня (Museu do Amanhã) в Ріо-де-Жанейро. Він присвячений дослідженню можливостей стабільного майбутнього за допомогою інтерактивних експонатів, охоплюючи науку, мистецтво, технології і культуру. Музей розміщений в чудовій, схожій на космічний корабель будівлі, і став головним елементом великого рекреаційного проекту в районі Порто Маравілія. Найпривабливіший елемент будівлі - великий консольний дах, який виступає по діагоналі від основи.

Музей був спроектований на довгострокову перспективу, включаючи використання природної енергії та джерел світла. Для вироблення енергії використовуються сонячні батареї, а вода з затоки допомагає регулювати внутрішню температуру. Музей охоплює 5,000 квадратних метрів тимчасового і постійного виставкового простору, включаючи 400-місцеву аудиторію. Простора площа на 7,600 квадратних метрів розтяглася від споруди до набережної. Дах досягає 75 метрів в довжину і 10 метрів у висоту. Вона увінчана сонячними батареями, що переміщуються слідом за положенням сонця.

Виставки музею охоплюють безліч проблем, включаючи приріст населення і збільшення тривалості життя, проблеми споживання, зміна клімату, генну інженерію і етику біологічних досліджень, розподіл багатства, технічних досягнень і змін в біорізноманітті.

Висновки. Калатрава здатний створювати такі будівлі і споруди, що привертають натовпи туристів і викликають здивування, переживаючи яке, на мить забуваєш, що його архітектура – не тільки об'єкт захоплення, а й будівля з практичним змістом.

Він вважає, що архітектура – це вища форма мистецтва, посилюючись на те, що історично архітектура завжди сприймалася як належить світу мистецтва дисципліна. Калатрава, кажучи про різні аспекти свого проекту, невпинно посилюється на роботи художників і скульпторів, і свій підхід до архітектури порівнює з їх художніми досягненнями.